

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ГР. БЛАГОЕВГРАД

Благоевград: 2700, ул. "Братя Миладинови" № 2
www.rzibl.org

тел.: 073/888701; факс :073/58-20-50
e-mail: rzibl@rzibl.org

Д О К Л А Д

ЗА ШУМОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГРАД БЛАГОЕВГРАД ЗА 2019 г.

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда”.
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005)
- Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004)
- Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда” (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.).
- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Благоевград.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива”, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ „за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението” (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г).

Мониторингът се извършва по показател L -(усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

II. ОПИСАНИЕ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ПУНКТОВЕ

1. Пунктове принадлежащи към пътни трасета (47.04 % от общия брой):

- Контролен пункт №1 - бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Владо Черноземски";
- Контролен пункт №2 - бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Илинден";
- Контролен пункт №3 - кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски";
- Контролен пункт №4 - ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк";
- Контролен пункт №5 - кръстовище – „II Основно училище“;
- Контролен пункт №6 - кръстовище – пл."Гоце Делчев";
- Контролен пункт №7 - ул."Иван Михайлов" и ул."Владо Черноземски";
- Контролен пункт №8 - ул."Полковник Дрангов" и ул."Никола Вапцаров".

2. Пунктове принадлежащи към железопътни трасета (11.8 % от общия брой):

- Контролен пункт №9 - ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий";
- Контролен пункт №10 - жп прелез – кв. "Старо Струмско".

3. Пунктове с промишлени източници на шум – производствено складови (23.52% от общия брой):

- Контролен пункт №11 - ул."Васил Левски" пред "Гимназия по текстил";
- Контролен пункт №12 - ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски";
- Контролен пункт №13 - ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов“;
- Контролен пункт №14 - ул."14 полк" – кръстовище при "ЗМК".

4. Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита (17.6 % от общия брой):

- Контролен пункт №15 - кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина
- Контролен пункт №16 - ул."Ал.Стамболийск" / пред МУЦ/
- Контролен пункт №17 - ул."Григор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница

През м. ноември и м. декември 2019 г. РЗИ - Благоевград проведе мониторинг на шума на територията на гр. Благоевград, съгласно действащите нормативни документи и утвърдения план на инспекцията. Измерванията бяха реализирани в 17 пункта при гъвкаво работно време на екипите от Дирекция «Обществено здраве» - отдел «Лабораторни изследвания» и отдел «Профилактика на болестите и промоция на здравето» в часовете от 07.00 часа до 19.00 часа.

За всеки контролен пункт на измерване, успоредно с акустичните измервания, са отчетени: интензивността и структурата на транспортните потоци, вида и състоянието на пътното покритие, наклон на улицата, вида на застрояване, етажност на сградите, брой на пътните платна по време на мониторинга.

II. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

РЗИ Благоевград е провела измервания на градския шум в общо 17 бр. пунктове. Данните за шумовите нива на контролните пунктове за 2019 г. са представени в Табл.1 и в Табл.1.2. Оценката се прави при сравнение на измерените или изчислените нива с граничните стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г.

Таблица 1

Пункт (вид, адрес)	Измерена/ изчислена стойност	Норма	над/в нормата
	Еквивалентно ниво на шума dB(A)	Гранична стойност dB(A)	
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.	-	-	-
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	-	-	-
1. Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "ВладоЧерноземски"	60	60	-
2. Бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Илинден"	58	60	-
3. Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски"	60	60	-
4. Ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк"	60	60	-
5. Кръстовище – „II Основно училище"	55	60	-
6. Кръстовище – пл."Гоце Делчев"	55	60	-
7. Ул."Иван Михайлов" и ул."Владо Черноземски"	56	60	-
8. Ул."Полковник Дрангов" и ул."Никола Вапцаров"	54	60	-
2.Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт	-	-	-
9. Ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий"	60	65	-
10. Жп прелез – кв. "Старо Струмско"	52	65	-
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум -производствено-складови територии и зони.	-	-	-

11. Ул."Васил Левски" пред"Гимназия по текстил"	54	70	-
12. Ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски"	59	70	-
13. Ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов"	58	70	-
14. Ул."14 полк" – кръстовище при "ЗМК"	57	70	-
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилен шумозащита	-	-	-
15. Кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина	56	45	+
16. Ул."Ал.Стамболийск" / пред МУЦ/	55	45	+
17. Ул."Тригор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница	56	45	+
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата	3	-	

Таблица 1.2 Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в пунктовете

№	Пунктове – местонахождение	под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
I	Пунктове принадлежащи към пътни трасета	-	-	-	-	-	-	-
1	Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "ВладоЧерноземски"	-	60	-	-	-	-	-
2	Бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Илинден"	-	58	-	-	-	-	-
3	Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски"	-	60	-	-	-	-	-
4	ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк"	-	60	-	-	-	-	-
5	Кръстовище – „II Основно училище"	55	-	-	-	-	-	-
6	Кръстовище – пл."Гоце Делчев"	55	-	-	-	-	-	-
7	ул."Иван Михайлов" и ул."Владо Черноземски"	56	-	-	-	-	-	-
8	ул."Полковник Дрангов" и ул."Никола Вапцаров"	54	-	-	-	-	-	-
II	Пунктове принадлежащи към железопътни трасета	-	-	-	-	-	-	-
9	ул."Димитър Солунски" и Бул."Св. Св. Кирил и Методий"	-	60	-	-	-	-	-
10	жп прелез – кв. "Старо Струмско"	52	-	-	-	-	-	-
III	Пунктове с промишлени източници на шум – производствено складови територии и зони	-	-	-	-	-	-	-
11	ул."Васил Левски" пред"Гимназия по текстил"	54	-	-	-	-	-	-

12	ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски"	-	59	-	-	-	-	-
13	ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов“	-	58	-	-	-	-	-
14	ул."14 полк" – кръстовище при "ЗМК"	57	-	-	-	-	-	-
IV	Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита	-	-	-	-	-	-	-
15	Кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина	56	-	-	-	-	-	-
16	ул."Ал.Стамболийски" / пред МУЦ/	55	-	-	-	-	-	-
17	ул."Тригор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница	56	-	-	-	-	-	-

III. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

Таблиц 2 Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през докладваната година

№порец	Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
			под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)	над ГС*
	Благоевград	17	10	7	0	0	0	0	0	3

ГС* - гранична стойност

Таблица 3 Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в урбанизираните територии за периода 2017 ÷ 2019 докладваната година, в брой пунктове

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2017	17	13	4	0	0	0	0	0
2018	17	13	4	0	0	0	0	0
2019	17	10	7	0	0	0	0	0

В диапазона под 58 dB(A) през 2017 г. попадат 13 пункта, за 2018 г. отново 13 пункта и за 2019 г. се наблюдава намаление на броя на пунктовете в този диапазон - 10 пункта.

В диапазона от 58–62 dB(A) през 2017 г. и 2018 г. попадат 4 пункта, а през 2019 г. 7 пункта. Наблюдава се увеличение броя на пунктовете в този диапазон през 2019 г.

Таблица 4. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2017 ÷ 2019 докладваната година, в %;

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2017	100 %	76,47%	23,53%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2018	100%	76,47%	23,53%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2019	100%	58,82%	41,18%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Еквивалентното ниво на шума в диапазона под 58 dB(A) е регистрирано в 10 пункта, измерените стойности : от 52 dB(A) до 57 dB(A). В сравнение с 2018 г. в 5 пункта (ул."Иван Михайлов" и ул."Владо Черноземски", Кръстовище – пл."Гоце Делчев", Ул."Полковник Дрангов" и ул."Никола Вапцаров", ул."14 полк" – кръстовище при "ЗМК" Ул."Григор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница) нивото на шума се е увеличило с 1 dB(A). В един от пунктовете (ул."Ал. Стамболийски" / пред МУЦ/) в сравнение с 2018 г. имаме намаление с 1 dB(A).

Еквивалентното ниво на шума в диапазон 58-62 dB(A) беше измерено в 7 пункта (бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Владо Черноземски", бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. 'Илинден, Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски", ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк", ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий", ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски", ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов“) стойностите са от 58 dB(A), до 60 dB(A). В 1 от пунктовете (Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Владо Черноземски") се наблюдава увеличение с 2 dB(A), в 2 от пунктовете (Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски" и Ул."Григор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница) с 1 dB(A), с 3 dB(A) се е увеличило нивото на шума в пункт (ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски") и с 4 dB(A) в пункт (ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк") в сравнение с 2018 г.

Еквивалентното ниво на шума в диапазон над ГС*dB(A) беше измерено в **3 пункта** (Кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина, ул."Ал.Стамболийски" / пред МУЦ/, ул."Григор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница). През 2017 г., 2018 г.,2019 г. и в трите пункта се запазват нива на шума над граничната стойност.

Извод: *Не бяха установени нива на шума в диапазони 63 - 82 dB(A) и над 82 dB(A) в нито един пункт*

IV. Препоръки

С цел създаване на благоприятна и здравословна акустична среда е необходимо прилагането на разнообразни архитектурно-градоустройствени, хигиенни/технически, организационни, пътнотранспортни, лесозащитни и др. мероприятия от всички заинтересовани страни.

За намаляване на източниците на шум РЗИ-Благоевград препоръчва:

- стриктен контрол на техническата изправност на МПС;
- подходящи гладки улични настилки и малък наклон на улиците;
- подходяща организация на движението - ограничени и забранени за движение на МПС улици и зони, забрана за форсиране на двигателите, забрана за движение на мотоциклети и тежки камиони в определени райони и часове;
- Включване на екологичните въпроси при възлагане на обществени поръчки;
- Насърчаване придвижването пеша и с велосипеди;
- Залесяване на свободни площи и изграждане на озеленителни пояси;

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение можем да обобщим, че измерените еквивалентни нива на шум в контролните пунктове на Благоевград показват устойчивост на показателите през 2019 г.

Броят на пунктовете с еквивалентни нива на шума в диапазона под **58 dB(A)** остава най-голям.

В диапазона **58-62 dB(A)** се отчита леко увеличение на стойностите в сравнение с 2018 г.

Община Благоевград е предприела действия по актуализация на Общинската програма за опазване на околната среда, съгласно изискванията на Глава пета от Закона за опазване на околната среда / ДВ.Бр.91/2002 г., изм.ДВ.Бр.68/2015 г./. Като част от програмата ще бъде разработен план за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда за община Благоевград.

За отчетния период пътната инфраструктура в Благоевград непрекъснато се обновява – с нова пътна настилка, изграждане на кръгови кръстовища , озеленяване, задължителни еднопосочни улици, синя зона, велоалея, околновръстен път и др. Приет е общ устройствен

план /ОУП/ на община Благоевград с райониране на града по зони – промишлена, жилищна, смесена и др.

Във връзка с изпълнение на програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии, в съответствие с изискванията на Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ, РЗИ Благоевград ежегодно предоставя на община Благоевград доклад за шумовото натоварване, карти за контрол на уличен шумов фон и улична характеристика на гр.Благоевград.

Програмите за защита от шум в отделните градове са различни, отчитащи съответната индивидуалност на географско разположение, интензивност на движението, разположението на сградите и кварталите. Техническите средства и методи, които могат да са от полза при снижаването на шума, също са различни. Въпреки това, съществуват общи аспекти в дейностите по намаляване на нивата на шума в околната среда и те включват: изисквания за правилно планиране на жилищните и промишлените райони, на скоростни магистрали, летища и др.; разглеждане на жалбите от различни групи население, както в процеса на планиране, така и в следствие; оценка на съответствието на източника на шум (промишлено предприятие, търговски център, автомагистрала, железопътна линия и др.) с действащите законодателни актове.

Безспорно най-важната мярка е намаляването на шумовото замърсяване да бъде включено в политиките на общините за териториално устройство и изграждането на интегриран транспорт.

Европейският парламент също играе решаваща роля в регулирането на процеса на намаляване на нивата на шума в околната среда.

В становище 25 юни 2014 г., Брюксел, Комитета на регионите към Европейския съюз прави препоръка да се преследва устойчив и цялостен подход в областта на градското развитие. Проблемите на градската мобилност не могат да бъдат разрешени чрез прилагане единствено на секторен подход. По-конкретно трябва да се вземе предвид връзката между градското измерение на транспортните политики и по-общото понятие за устройство на територията, с цел не само подобряване на градския транспорт и инфраструктурата, но и борба срещу разрастването на градовете и преосмисляне на отношенията между градовете и тяхното обкръжение (градска и селска среда). Утежняващ фактор при малките и средните градове е фактът, че те се сблъскват с по-големи трудности при финансирането на проекти за подобряване на градската мобилност поради по-високата им цена и по-малките икономии от мащаба.

Европейската Комисия с предложение за приемане на Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно нивото на шума от моторни превозни средства цели да се намалят граничните стойности на шума на два етапа от по 2 dB(A) всеки за леките автомобили, микробусите, градските и междуградските автобуси. За камионите намалението ще е 1 dB(A) на първия етап, а на следващия — 2 dB(A). Първият етап ще бъде

две години след публикуване на текста в Официален вестник, а вторият етап се предвижда да е 5 до 7 години след публикуването му. Освен това ще бъде въведен нов метод на изпитване, който е по-представителен за градското движение и е международно признат в рамките на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН). На последно място, предлага се да не е задължително оборудването на електрическите, както и на хибридните електрически превозни средства със звукови устройства (т.нар. „акустични системи за сигнализиране на превозното средство (АССПС)“, които ще помогнат на пешеходците и велосипедистите да забелязват по-лесно тези превозни средства.